

DEO OPTIMO MAXIMO VNI ET TRINO, VIRGINI DEIPARÆ,
ET SANCTO LVCAE ORTHODOXORVM MEDICORVM PATRONO.

QVÆSTIO MEDICA.

QVOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA
IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS XXVI. IANVARII,
M. PAVLO COVRTOIS, Doctore Medico, Moderatore.

An bona Cerebri temperies princeps somni causa?

S OMNVS est placida corporis & animi quies, recreandis vtriusque viribus à natura concessa, quæ carere nulla potest animans quantumvis imperfecta sit. Homines decet parcius somnus, vti miseri sunt qui à somno deseruntur, longè miseresiores sint qui obtruntur: nam qui dormit nullus est precij. Hinc sapiens ne Endymionis quidem somnum optare debet, sed potius Aristotelis. Cæterum animi & ferè aut à morbo, aut à medicamento proficiscitur: sola bona cerebri temperies autor somni habenda est, quemadmodum & vigiliarum: ac veluti soporatos somnum inire nemo rectè dixerit; sic ne dentur vigilare. In aliis animantibus sentire satis est ad vigilias: homini verò expedit ut rite vigilet; hanc vim animi, quæ reliquis præcellit animantibus, excubare alacrem: gravis est morbus dormire animo, qui corpore vigilet.

S OMNVM multa solent adiuuare, vna res præstat. Vehementior exercitatio, cibus ingestus, tenebræ, otium & desidia ad somnum ducunt: sed non vel exerciti, vel qui cibum sumpserit, vel obscuro & tenebricoso loco conclusi, vel desides & otiosi omnes dormiunt. Vlcatur cerebrum oportet, ut obrepat somnus. Qui sit igitur somnus? exhaustum spiritibus vigilando cerebrum, illis egere se sentit, si solutio, quam somnum appellamus, cum naturæ consilio occlusæ sunt animi fores spiritibus. Coerciti autem interiore cerebro spiritus, vacationem ab omni munere non obtinent: Nam quamvis ludere, parandis in somno laboratur, per quem quidvis superest in cerebro spirituum, nouis cudendis spiritibus, in vnam quasi officinam cerebri compressione cogitur; ut tum momento desiliant, & quasi ex boris hoc opus: sed ei consimile, quod in icore & corde fit, dum suos vtrumque fingit spiritus; quanquam id præstantius, quod nobiliores ipsum artifices moliantur.

S INGLVIS iniecit Natura partibus propriam quandam suarum vtilitatem notitiam, ut earum appetitu mouerentur cum desente: quin etiam illis partibus, quæ suam vniuerso corpori impendunt operam, addidit peculiare ex profuturo aliis labore delicias: ut sibi non minus, quam iis consulere viderentur; dum res appeterent sibi iucundas, aliis viles & necessarias: sed nulla pars, quid sibi ex vfu sit, nisi bene temperata nouit: Sic ventriculus, nisi perbellè habeat, quod desit sibi, non satis percipit: neque solum ciborum concoctioni, sed etiam desiderio bona temperies queritur. Intemperatum iecur aut nihil ad se, aut ignauiter attrahit. Aëri pulmones animam ex difficili ducunt. Renes manent ab intemperie otiosi. Cerebrum intemperies non vnum habet eximium, cui non noceat, sua illi sunt ex ea damna, quemadmodum omnes illi obueniunt à bona temperie opes & facultates: in omnibus enim partibus quas Natura regit, bonæ temperiei omnes acceptæ ferendæ sunt actiones: quin ipsa natura melius ex partes sua munia obeant, quæ ex intemperie laborant minus.

C EREBRVM viscus est naturali temperie inter adipem medullamque spinalem medium, cuius caro, affusio penè fluida est, quæ oculis fallentibus & telis araneorum similibus filamentis coercetur: horum operâ, exinanitum spiritibus cerebrum contrahitur egestatis sue bene conscium. Atque hanc inopiam percipit in bona temperie quæ tum maxime laudatur, cum reliqui corporis temperamento sic congruit: ut non longius à commemoratarum partium natura discedat. Hinc in magno hominum varietate temperatorum numero, intemperati cerebri poenas maxime luunt Melancholici, quibus noctes, quas ferè insomnes concoctioni ventriculus, qui paululum adhuc à sua natura desexite: latius enim patet bona valetudo, cuius damna declarat sola actionum peruersitas. Bene habere cerebrum somnus ille indicio est, qui post convenientes corporis animique vigilias obrepens, placidus, non interruptus, absque somniorum molestia, per horas quinque, sex, aut septem ad summum ducitur, à quo sua sponte excitati homines adsit, aut succedat ægritudo.

Q VOD naturæ sit instituto, ut in somno cerebrum sua sponte comprimatur; hoc in sopore violentiâ quadam accidit, dum nimius vaporum humorumque appulsus inania cerebri spatia sic oppleuit; ut occcludantur meatus animi, obscurenturque densa caligine spiritus. Sic affectos ne dormire credideris, neque magnâ vaporum copiâ somnum conciliari. Quod si aliquando eueniat, ut exsiccatum, vel ardescens, & à somno prorsus alienum cerebrum, postquam blandis iucundisque vaporibus astatum est, somno aliquem dedat: Hoc tantum prodesset vapores ut cerebrum temperent, illud scilicet ad somnum instruunt; ipsi somnum nulli faciunt. Exercitatio dissipando spiritus cerebrum bene habitum ad somnum inuitat, quia hinc reparandis se comprimit, unde somnus: sed hæc curâ non tange illorum ex morbo sopor est. Non salientis aquæ suffusus somnum facit: sed qui ex ea manat in aërem vapor, ardescens aut feruidum cerebrum maderfacit, vel refrigerat: hæc subeuntis intro aeris perfusio; quod abducebat à somno, sua iucunditate amolitur. Quidquid denique somni causarum recenseatur, absque bona cerebri temperie, frustra est: In aliarum verò etiam causarum absentia somnum facile paris sola per se bona cerebri temperies.

Ergo bona Cerebri temperies princeps somni causa.

Proponebat Lutetiæ PETRVS REGNIER, Parisinus. A. R. S. H. M. DC. XLV.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Guillelmus Petit.
M. Ioannes le Preuost.
M. Nicolaus Crespon.

M. Ioannes Cousin.
M. Rolandus Merlet.
M. Stephanus le Gaigneur.

M. Petrus Beauvains.
M. Ioannes Texier.
M. Robertus Taloué.

